C U L T U R A

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 2 AUGUSTUS 1955 No. 5

Redactie: J. J. STAM
Druk: GENERAL PRINTING

MARTINUS

Dikwijls, Martinus, heilige naamgenoot,
Als ik uw snijdend beeld zie, denk ik schamper:
Ook gij waart klein, want aan uw naaste in nood
Gaaft gij een helft, geen ganschen mantel,

Gij steegt niet af als goed Samaritaan,
Gij bleeft te paard boven den man verheven.
Toen gij uw zwaard greept, hebt gij willen slaan
Naar 't creatuur dat zat te beven.

Maar toen, uit deernis, uit geërgerdheid,
Want zoo ontwaakt ons hart, hebt ge ingehouden;
Toen, met een drift die eerst zichzelf bestrijdt,
Uw kleed gedeeld; toen half behouden.

Zoo denk ik, staande voor een afgrond: Nooit,
Nooit durf ik dieper dan mijn hoofd buigt blikken;
Ginds wordt elke aanvang onverdeeld voltooid,
Hier blijven half alle ogenblikken.

Martinus Nijhoff.

Lezend in Verzameld werk, Dl I van Martines Nijhoff (Uitg. Daamen N.V./G.A. van Oorschot, 1954) vond ik het hier afgedrukte gedicht. Het komt voor in de slotafdeling "Nagelaten Gedichten" en volgens het hs. dateert het uit ca 1927. Van Nijhoff is bekend dat hij buitengewoon kieskeurig was op de uiteindelijke vormgeving van zijn gedichten. Mogelijk dat Nijhoff het gedicht Martinus" tijdens zijn leven niet gepubliceerd heeft, omdat hij het nog niet geheel gaaf achtte. Inderdaad heeft het gedicht enkele "Schönheitsfehler": het herhaald gebruik van het woordje "toen" en in r. 10, waar "hebt ge ingehouden" om metrische reden de voorkeur kreeg boven het taalkundig juister "hebt u ingehouden".

Maar desondanks wordt men onmiddellijk buitengewoon geboeid door de zeer oorspronkelijke visie op een algemeen bekend gegeven. De H. Martinus, 't oudchristelijk voorbeeld van naastenliefde, omdat hij de helft van zijn mantel wegschonk aan een bedelaar, wordt hier door Nijhoff klein genoemd, omdat hij máár de helft van zijn mantel weggaf. Diens eerste impuls was de irriterend opdringerige bedelaar, waarboven hij zich verheven voelde, neer te slaan. Maar wie bewogen wordt hetzij door medelijden hetzij door ergernis, is reeds persoonlijk betrokken in een gebeurtenis buiten hem, en staat er niet langer vrij en onafhankelijk tegenover. Deze nederlaag van de innerlijke vrijheid wreekt het "ik" allereerst op eigen persoon: de drift die in eerste opwelling de ander wilde treffen, treft nu hemzelf en Martinus snijdt met zijn zwaard z'n eigen kleed in tweeën. Juist omdat dit geen gebaar van louter deernis was, is het verklaarbaar dat hij daarna slechts de halve mantel wegschenkt.

De gedachtengang van het slotcouplet is niet zo onmiddellijk begrijpbaar en dit is ook eigenlijk niet verwonderlijk: al zal ieder gedicht de dichter onthullen, hij kan en wil zich slechts ten halve aan de openbaarheid prijsgeven.

Tegerlijkertijd gaat de dichter achter zijn gedichten schuil en de helft van de mantel die hij in zijn poëzie voor zichzelf behoudt, bedekt nog zoveel van zijn innerlijke persoonlijkheid, dat wij daaromtrent slechts kunnen gissen.

Is het teveel "hineininterpretiert" als men hier de volgende gissing waagt? Nijhoff's kwetsbare gevoeligheid doet hem terugwijken, wanneer hij wil openbaren wat in de diepte van zijn innerlijk leeft aan rijkdom

DE ARUBAANSE KUNSTKRING BRENGT
RHODA FRIGERIO (Sopraan)

Het is ongetwijfeld een goede gedachte van de Kunstkring geweest l o c a l e krachten in de gelegenheid te stellen von hun kunnen blijken te geven. De practijk heeft reeds bewezen det het Arubaanse publiek dit initiatief op hoge prijs stelt, want zelden was Boliveriana zo bezet als tijdens het concert van ons Arubaens Symphonie Orkest. Zo veek reeds is in het verleden gebleken, det het publiek elle inspanningen van d e Kunstkring ten spijt maar matige helangstelling toonde voor de concerten, die dan verliespost ne verliespost opleverden. Het jongste concert van het A.S.O. heeft aangetoond dat men het optreden van eigen krechten op grote prijs stelt. Het hrengen van het Orkest is een zeer gelukkige greep geweest. Thans brengt de Kunstkring one het optreden van Mevrouw Rhode Frigerio, de Arubaanse soprean.

Insiders weten, dat het geen gemakkelijke opgeve is, zich in den vreemde te verzekeren van de belangetelling van dte mensen, die in eteet zijn te poorten te openen die leiden neer bekenheid en succee.

Talloze moeilijkheden ten spijt is deze sopraan daar volledig in geslaegd. Immers na een «stemproef» kreeg zij onmiddellijk toegang tot de studio's van de Televisie- en Radio-inetellingen. Deze feiten bewijzen slechts, dat men in deze soprean lets «zag» en men durfde het aan, haar te presenteren ean de Venezolaanse gemeenschap. Thans ie ook het Arubaanse publiek in de gelegenheld, deze veelbelovende zangeres van eanschijn tot eenschijn te. horen. Velen onzer kennen hear reeds door haar optreden voor «Voz di Arube» of door haar medewerking aan de zo geslaagde Anochi Arubano.

Mevrouw Frigerio zingt een programme van liederen, dat zich uitstrekt van de zuivere liedkunst, zoals Schubert die ons heeft nagelaten, tot verschillende aria's uit opere'e. Zo'n programma geeft de luisteraer de gelegenheid kennis te nemen van de zangtechnisch preetaties van de soliste, mear ditzelfde programme wordt op slag aantrekkelijker door de grote verscheidenheld van stijl en karakter der gezongen werken.

Mevrouw Frigerio heeft het zichzelf niet gemakkelijk gemaakt, door deze verscheidenheid van liederen en aria's, mear haar kennende als een serieus artiste twijfelen wlj niet ean het succes van deze avond. Het is elechts te hopen, dat velen van deze gelegenheid gehruik maken om kennis te nemen van de vocale prestaties van de Arubaanse soprean, die near we van goed ingelichte zijde vernemen alle poningen in het werk stelt om zich verder te bekwamen en te laten vormen in het Buitenland. Ie dit laatste niet veelzeggend? De weg naar volmaaktheid is een moeilijke en lange. Det er mensen gevonden worden, die deze weg willen gean en durven gaan pleit voor hun eerlijkheld en hun idealen. Op Aruba zal het vorlopig wel onmogeltjk blljven een volledige opleiding tot zangeres te vinden.

Dat deze jonge zangeree niet earzelt daarom uit te zien naar andere middelen, middelan die elechts het huitenland te bieden heeft, getuigt van durf en doorzettingsvermogen. Waarschijnlijk zal het weer geruime tijd duren, voor we de gelegenheid krijgen van de capacitetten van Mevrouw Frigerio kennis te nemen. Een reden te mear deze gelegenheid niet voorbtj te laten gean. Moge Bollvariana weer bijna te klein zijn voor de vele belangetellenden.

T.

van gedachten en gevoelens; door zijn verlangen naar gemeenzaamheid, die zijn hunkerende naaste - is niet iedere mens een bedelaar? - zou kunnen doen delen in de rijkdom van zijn geest, betreurt hij het, dat hij wat hij bij de inspiratie tot een gedicht onverdeeld in zich aanwezig weet, in het korte moment van zijn vers altijd slechts ten halve heeft weggeschonken.

t.v.

Het Arubaans Orkest en wij.

(ingezonden)

Verwacht niet van mij, the man in the street, een ter zake kundig verslag over het concert van ons Arubaans Symphonie Orkest. Maar ik kan er niet over zwijgen. Het heeft me echt gegrepen en middels ons eigen Cultura wil ik mijn hart uitspreken.

Toen ik die ruim dertig mensen daar zag zitten spelen, - musiceren heet dat, geloof ik - heb ik een ogenblik gedacht: Moet dat mooie werk straks weer aan de kant gezet worden door allerlei oorzaken? Moet het zoveelste object weer mislukken? Dat mag niet, dat mag nooit gebeuren!!

Ik heb grote bewondering voor dit orkest, dat het aandurft Aruba zijn eigen Symphonie Orkest te gaan geven. Maar ik weet ook dat deze mensen achtervolgd worden door tegenslagen. Ze hebben geen repetitie-lokaal, ze hebben geld nodig voor de aankoop van muziek, muziekinstrumenten en zaalhuur. Ze hebben moeilijkheden gehad met de instrumenten. Dat alles is niet bevorderlijk voor een goede gang van zaken.

Eén moeilijkheid is thans afdoende opgelost. De Stieusa heeft instrumenten gestuurd. En, naar ik hoorde van mijn vriend, ook muziek. Maar waar vindt dit orkest een gelegenheid om te repeteren? Want die mensen willen vooruit. Ze willen beter spelen en meer spelen.

Waar blijft het veelgenoemde maar nog altijd denkbeeldige gebouw? Kunnen de bevoegde instanties in deze niet tot een oplossing komen? Zouden ons Eilandsbestuur en het Cultureel Centrum Aruba en het A.N.V. nu niet spoedig de handen ineen kunnen slaan en met vereende kracht dit gebouw werkelijkheid maken? Men spreekt van een urgentie - programma. Men spreekt van hotels voor toeristen. Maar is dit gebouw dan niet urgent. Moeten wij de toeristen niet meer bieden dan een prachtig strand of een typisch Arubaans (land)huis?

Dit orkest kan ook nit toerisme-oogpunt bezien veel betekenen. Maar dat komt eigenlijk pas op de tweede plaatst. Het A.S.O. moet mee kunnen werken aan de culturele verheffing van ons eiland Dit orkest moet tot de jeugd gebracht worden en de jeugd tot het orkest.

Het is in het belang van ons allemaal dat deze mensen door kunnen gaan. Wij hunkeren allemaal naar goede, mooie muziek. De grondslag is er. De wil is er om verder te gaan Het woord is thans aan de officiële instanties en aan de gemeenschap.

Wat doen wij? Kunnen wij niet beginnen met een "Vrienden van het Orkest"-vereniging? Zouden er onder de duizenden hier niet honderden zijn, die jaarlijks wat willen bijdragen?

Wij moeten niet aan de kant blijven. staan en de zaak" afkammen." Wij moeten onze gemeenschapsplicht vervullen en onze schonders er onder zetten. Als wij niet actief kunnen meewerken met viool of fluit, laat ons dan tenminste zorgen dat anderen dat wel kunnen. Instrumenten zijn duur, maar ze zijn nodig.

En nu nog even over het concert. Ik dank jullie allemaal, muzikanten, van dirigent tot paukenist Mejuffrouw Tijhuis voor haar prachtig pianospel en de andere solisten voor hun aandeel. 't Was een fijne avond en ik ben trots op jullie. Dat wilde ik maar zeggen.

Een Bewonderaar.

CULTURA - NIEUWS.

Rectificatie

Abusievelijk werd in het Julinummer vermeld dat de nieuwopgerichte afdeling van het CCA "Cultureel Concert" zou heten. Dit is een vergissing geweest. De juiste naam van deze afdeling is: "Cultureel Contact."

—o—o—o—

Mej.: Els Athmer stuurde ons een postkaart vanuit de States met vele groeten voor haar balletleerlingen. Wij van onze kant haasten ons deze groeten middels Cultura aan alle leerlingen door te sturen.

—o—o—o—

Het Arubaans Symphonie Orkest ontving van de Sticusa 4 muziekinstrumenten en nieuwe muziek. Tegelijkertijd kreeg "Cultureel Contact" een aantal gramofoonplaten. Ook de Jeugdradio-afdeling werd niet vergeten.

Onze hartelijk dank aan de Sticusa.

—o—o—o—

Naar wij vernemen kunnen zich thans weer leden voor het Arubaans Symphonie Orkest aanmelden bij de dirigent J.J. Stam of tijdens de repetities.

—o—o—o—

Ehrenburg's "Negende Golf"

Roman als een bouwdoos in zwart en wit

Volgens het oude Russische volksgeloof is de negende golf de hoogste en de sterkste. In de nieuwe roman van de befaamde Russische schrijver wordt met de negende golf de vredeswil bedoeld die het volk van de Sovjetunie zou koesteren.

Het zal echter een ieder die het vorige werk kent van de romancier duidelijk zijn, dat deze vredeswil zich kennelijk maar niet ongehinderd uiten kan op de wereld. Volgens Ehrenburg, die dramatische conflicten gezocht heeft om in zijn boek te kunnen verwerken ten einde daarmee dan weer zijn trouw aan het communistische volk te bewijzen, wonen aan de andere zijde van de oceaan mensen wier voornaamste bezigheid schijnt te zijn deze communistische vredeswil te niet te doen. Deze oorlogaanhitsers spelen hun Amerikaans spel met, als men de schrijver moet geloven, niets ontziende doortraptheid en pogen aldus de wereldvrede in gevaar te brengen ten einde hun plutocratische tendenzen, hun kapitalistisch vissen in troebel water des te gemakkelijker ten uitvoer te leggen.

Inderdaad is het zoals de uitgever in zijn aanbeveling zegt: Niets is moeilijker dan de tijd beschrijven waarin men zelf leeft. En als deze beschrijving dan daarenboven nog in romanvorm geschiedt en alle eigentijdse belevenissen alleen maar onder de communistische schijnwerper beschenen worden en met ontzaglijk veel rood licht bestraald, dan moet men zich wel afvragen in hoeverre de romancier zich heeft kunnen bekommeren om de historische juistheid van zijn verhaal. Ook al, als men in aanmerking gaat nemen dat Ilja Ehrenburg, die het al vaak met de bestuurderen van zijn land, wier taak het is te blijven speuren naar on-volkse elementen en anti - communistische strekking in de sovjet-russische kunstuitingen, aan de stok heeft gehad, ook dit boek heeft moeten schrijven met minstens één oog gericht op deze instanties, wilde hij zichzelf niet in hun ogen blameren en riskeren dat zijn boek onuitgegeven zou blijven en hij als kunstenaar bevroren zou worden.

"De negende golf" is dus een propagandageschrift in romantische vorm. Het verheerlijkt de communist, zijn bedoelingen, zijn leven en arbeiden. Het ontzegt ieder niet-communist een zuivere kijk op de politiek, op het leven, op zichzelf. De bovenmate edele vredeswillers zijn hier getekend met veel wit - vanwege de onschuld - en veel rood - om hun orthodox - marxistische gezindheid de juiste kleur te geven. Met deze schablonen moest een man werken aan wie de wereld enige opzienbarende boeken dankt als "De liefde van Jeanne Ney", "De steeg aan de Maskwa", "Julio Jurenito". "De Droomfabriek" en andere destijds sensationele boeken geschreven in een verleden waarin hij zich als vrijer kunstenaar bewegen kon.

Het kon haast niet anders of ook "De negende golf" moest lijden onder dezelfde beperkingen die "De val van Parijs" en "Storm", de twee andere, voorafgaande delen van de trilogie,

tot romans als legdozen maakten: ieder mens die in het werk voorkomt krijgt een stempel. Hij is of wit of zwart en hij hoort thuis in een bepaald hokje. De enige speling die de schrijver gelaten is bij zijn kunstspel bestaat hieruit dat iemand die oorspronkelijk zwart was, ineens wit kan worden. Niet eens is het hem gegund de verschillende tinten grijs te doorlopen. Dat zou immers te ver kunnen voeren en psychologische consequenties hebben waarvoor Ehrenburg niet meer wil tekenen. Hij schetst dus alle mensen in hun geestelijke gestalte. Zeer gecompliceerd kunnen zij niet zijn, dan zou hij er geen raad meer mee weten in zijn propagandaboek. Zij moeten aanstonds weten wat zij willen. Als zij bedriegen, houden zij daarmee nooit op. Als zij zich 'n oordeel aanmatigen over wat dan ook, dan is dat onherroepelijk.

Waar dit laatste boek in New-York speelt, in Parijs, Moskou, Stockholm, Berlijn, ergens in de Sovjetunie, Praag en Korea en er alleen aan hoofdpersonen al drie en vijftig mensen moeten worden geteld, te weten veertien Russen, dertien Fransen, zestien Amerikanen, zes Duitsers en vier Tsechoslowaken, daar zal het een ieder duidelijk zijn dat hier met grote vlakken gewerkt moest worden. De satirische nuances waarin Ehrenburg vroeger zo sterk was, welke een boek en vooral een roman interessant maken, konden bij dit procédé van boekenschrijven niet gebruikt worden en waar de psychologie, nolens volens, met voeten getreden wordt of tenminste verwaarloosd, daar is het zaak de interesse van de lezer op andere wijze te prikelen.

Het procédé dat bij uitstek geschikt is voor de film: snel wisselende beelden op bijzondere wijze gecoupeerd, waardoor een ritme ontstaat dat de aandacht zo niet gespannen, dan toch wakker houdt, moest ook hier weer, na reeds zo vaak in andere werken van de verteller Ehrenburg te zijn gebruikt, zijn deugdelijkheid bewijzen.

Ilja Ehrenburg

Maar veel baatte het niet. Bij het doorworstelen van deze turf van duizend paginas' valt men telkens weer over bepaalde cliché's die bij de restricties, waaronder de schrijver heeft gewerkt, haast niet vermeden kouden worden. Sensatiejournalisten die als mouth-piece dienen van Amerikaanse grootindustriëlen worden met een 'bruutheid' neergezet die iedere menselijkheid welke zo'n man eventueel nog kon bezitten, verplettert. De gecollaboreerd hebbende Franse dichter huwt een Amerikaanse kip-zonder-kop, maar dan zo een dat er geen sterfelijk mens gevonden kan worden die niet vindt dat deze vrouw, die onder andere 'n neger wil verleiden, hetgeen diens dood tengevolge heeft, in een tuchthuis of zenuwinrichting thuishoort. De Amerikaanse magnaat is, zoals Ehrenburg hem hier tekent, te dom om voor de duvel te dansen, hetgeen men niet voetstoots mag aannemen van een Amerikaanse multimillonair, die een persagentschap als de "Transco' wil oprichten, alleen maar om te bewijzen, dat de Russen de bom hebben en zich voorbereiden op een oorlog om Amerika te kunnen overmeesteren. Do eigenschappen die een detective-story of thriller genietbaar maken: geheimzinnigheid, spionnageslimmigheden, agents-provocateurs en bloedgeld, welke hier in overvloed worden aangetroffen, zouden een schrijver als Simenon van dienst geweest zijn bij het scheppen van een prachtig verhaal maar hier verliezen deze termen hun ware betekenis en worden zij, zonder een talentvolle schrijvende regisseur die hen rangschikt, tot "gemengde berichten", zonder smaak opgediend, waardoor de trefkracht nihil wordt.

Wordt vervolgd

Uw Films.... voor Augustus

Deze maand brengt ons een aantal films die Uw aandacht zeker waard zijn. In de eerste plaats zijn er de twee Filmliga Programma's. In Bolivariana draait op 16 mm. de Engelse film: "The Overlanders", (datum nog onbekend) en in de Veer op 25 Augustus ook een Engelse film: "Kind Hearts and Coronets", een film waarin weer enkele typisch Engelse trekjes in een nogal ironisch licht komen.

Buiten Ligaverband, komen er ook steeds meer goede films in vertoning, waarschijnlijk dank zij de volle zalen op Liga-avonden, maar daarom niet minder welkom. We willen die films dan ook graag speciaal aanbevelen.

Degenen die "Rendez vous de Juillet" nog niet zagen hebben op 2 Aug. nog een kans, om de voorstelling in het openluchttheater Savaneta te bezoeken.

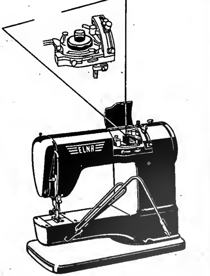
De laatste film van Carol Reed (beroemd door zijn "Third Man") draait op 13 en 14 Augustus in De Veer. Het is de knappe film "The Man Between" die op gelijk peil staat met "The Third Man". De film speelt in Berlijn en geeft een uitstekend beeld van de verscheurde stad. De hoofdrollen worden uitstekend gespeeld door James Mason, Claire Bloom (bekend door Limelight) en Hildegarde Kneff.

Op 18 en 19 Augustus een Engelse film, met de onverbeterlijke Alec Guiness in "Captain's Paradise" Luchtige doch goede ontspanning.

"The Beggar's Opera" in Engelse versie, met Laurence Oliver, kan op geen stukken na het meesterwerk van Pabst "Die Dreigroschenoper" evenaren. Het is meer opera dan film, maar de muziek is goed, en het is ook wel interessant te zien, wat de Engelsen van deze driestuiversopera gemaakt hebben, vooral voor degenen die de Pabstfilm kennen.

Een film die U niet moogt missen is "From Here to Eternity", een van de beste Amerikaanse films van de laatste jaren, gemaakt naar de best-seller van James Jones, door de regisseur Fred Zinneman. Zinneman heeft getracht de geest van een leger weer te geven, zoals bijvoorbeeld dat van Pearl Harbour, waar deze film speelt, en heeft de hardheid en het realisme van deze meedogeloze machinerie treffend in een filmverhaal vastgelegd. De film won vele internationale prijzen, en draait in De Veer 27 en 28 Augustus.

H.T.

Cultura voor de Jeugd

★

Het Winterkoninkje en de beer

Op en mooie zomerdag maakten de beer en de wolf samen 'n wandeling in het bos. De beer hoorde ergens een vogel heel mooi zingen. Hij vroeg aan de wolf: "Broeder wolf, wat is dat voor een vogel, die daar zo mooi zingt?"
"O, dat is de koning der vogels, voor wie wij moeten buigen," antwoordde de wolf. "Het was het winterkoninkje, zie je."
"Als dat waar is," zei de beer, "dan wil ik ook wel eens graag zijn paleis zien; kom, breng me er maar eens heen."
"Dat gaat maar niet zo eenvoudig als je denkt" zei de wolf," je moet wachten tot de koningin thuis komt".
Heel spoedig daarna kwam de koningin aangevlogen met wat voer in haar snavel, en de koning kwam er ook aan. Ze wilden juist hun jongen eten gaan geven. De beer zou ze graag op hun hielen gevolgd zijn, maar de wolf hield hem terug, en zei: "Nee vriend, je moet geduld hebben tot de koning en de koningin weer weg zijn." Ze keken dus goed naar de plek waar het nest was, om het niet te vergeten, en gingen op een drafje weg. Maar de beer had geen rust. Hij wou en zou het koninklijk paleis zien, en na een poosje stond hij er weer voor. De koning en de koningin waren juist uitgevlogen. Hij loerde naar binnen en zag vijf of zes jongen in het nest liggen.
"Is dat nou het koninklijk paleis," riep de beer uit, "dat is me een armzalige boel hoor! En jullie zijn helemaal geen koningskinderen, het lijkt er niets op. Jullie. zijn maar een min soort kinderen!"
Toen de jonge winterkoninkjes dat hoorden, werden ze vreselijk boos, en riepen uit: "Dat is niet waar, onze ouders zijn heel fatsoenlijk, hoor! Ze zullen het je betaald zetten lelijke beer!!!"
De beer en de wolf werden bang, maakten rechtsomkeert, en gingen naar hun hol. De jonge winterkoningen bleven intussen schreeuwen en lawaai maken. En toen hun ouders weer eten kwamen brengen zeiden ze:
"Al zouden we van honger moeten omkomen, geen vliegenpootje raken we meer aan, totdat uitgemaakt is of we echte koningskinderen zijn, of niet. De beer is er geweest en heeft ons. uitgescholden en gezegd, dat we geen echte koningskinderen waren."
Toen zei de oude koning: "Wees maar niet bang, we zullen het wel uitmaken." Daarop vloog hij met zijn vrouw, de winterkoningin, naar het hol van de beer, en riep: "Ouwe brombeer, waarom heb je mijn kinderen uitgescholden? Dat zal je lelijk opbreken! Die kwestie zullen we in een bloedige strijd beslechten."
Zo had hij dus aan de beer de oorlog verklaard. En alle viervoetige dieren, de os, de ezel, het rund, het hert, de ree, en allen die er nog rondlopen, werden opgeroepen om aan de strijd deel te nemen. Het winterkoninkje echter riep alles bij elkaar wat in de lucht vliegt, niet alleen de vogels, de kleine zowel als de grote, maar ook de muggen de wespen, de vliegen en de bijen moesten mee. Toen nu de tijd gekomen was, dat de strijd beginnen zou, zond het winterkoninkje boodschappers uit, om te weten te komen wie de bevelvoerende generaal van het vijandige leger was. De mug, de listigste van allemaal, vloog door het bos, waar de vijanden zich verzamelden en ging eindelijk onder een boom zitten, waar juist het wachtwoord gegeven werd. Daar stond de beer, riep de vos bij zich en sprak: "Jij, vosje, bent de sluwste van alle dieren, jij moet generaal zijn, en het bevel over ons voeren."
"Goed," zei de vos, "maar wat voor teken zullen we afspreken?" Dat wist niemand. Toen zei de vos: "Ik heb een mooie staart met een pluim, die ziet er net uit als een rode vederbos. Als ik nou mijn staart in de hoogte houd, dan gaat de zaak goed, en kunnen jullie er gerust op los gaan. Maar laat ik mijn staart hangen, zet het dan maar op een lopen zo hard als je kunt." Toen de mug dat allemaal hoorde vertellen, vloog ze weer terug, en vertelde het haarfijn aan het winterkoninkje.
Toen de dag aanbrak, waarop de slag geleverd zou worden, toen kwam me daar al dat viervoetige gedierte aangerend met een daverend gedruis, dat de aarde er van beefde. Het winterkoninkje kwam ook met zijn leger door de lucht aangezwermd; dat zoemde, krijste fladderde, dat je er bang en benauwd van werd. En toen gingen ze van beide kanten op mekaar in. Het winterkoninkje zond de wesp naar beneden, die onder de vos zijn staart moest gaan zitten en zo hard steken als ze maar kon. Toen de vos nu de eerste steek kreeg, maakte hij een onwillekeurige beweging,

en trok zijn poot op, maar hij verbeet de pijn, en hield zijn staart nog in de hoogte. Bij de tweede steek moest hij zijn staart een ogenblik laten hangen, maar bij de derde kon hij het niet meer uithouden, schreeuwde van pijn, en nam hem tussen de poten. Toen de andere dieren dat zagen, dachten ze dat de zaak mis was en gingen op de loop, ieder naar zijn hol, en de vogels hadden de slag gewonnen.

Nu vlogen de koning en de koningin naar huis terug en riepen hun jongen toe: "Kinderen, hoera, nu kunnen jullie pret hebben; eet en drinkt nu maar zoveel je wilt; we hebben de slag gewonnen."

Maar de kleine winterkoninkjes zeiden: "Nee, we gaan nog niet eten. Eerst moet de beer voor ons nest komen en vergiffenis vragen en zeggen dat we fatsoenlijke kinderen zijn."

Toen vloog de winterkoning voor het hol van de beer, en riep: "Brombeer, eerst moet je naar ons nest toe en onze kinderen vergiffenis vragen en zeggen, dat het fatsoenlijke kinderen zijn; als je dat niet doet, zal er geen rib aan je heel blijven."

De beer sloeg de angst om het hart. Hij kroop tevoorschijn, en ging werkelijk vergiffenis vragen. Nu waren de jonge winterkoninkjes pas tevreden. Ze gingen bij elkaar zitten, aten en dronken lekker en maakten plezier tot diep in de nacht.

Gramofoonplaten.

Nee, ik zal jullie niet vervelen met allerlei technische snufjes en opname - bijzonderheden. Deze keer wil ik alleen eens praten over de muzikale kant van de gramofoonplaat. Natuurlijk ben je wel eens voor een etalage blijven stilstaan. waar gramofoonplaten lagen uitgestald. Misschien keek je naar de nieuwste opnamen van Bing Crosby, misschien ook van Pedro Vargas en heel misschien....naar een opname van klassieke muziek. Piano- of Vioolmuziek, Koorzang of 'n orkest. En toen je later thuis zat te luisteren naar die plaat en er van genoot, toen heb je misschien wel de verzuchting geslaakt: Zou ik het ooit zo ver brengen, dat er van mij een opname gemaakt wordt?

Waarschijnlijk heb je nooit verder nagedacht over dat luisteren naar een opname. Toch komt er nog al wat bij kijken. Veronderstel nu eens dat je zit te luisteren naar de prachtige muziek van Mozart's; Eine kleine Nachtmusik. Je zit dicht bij de plaat, die onverstoorbaar ronddraait en in zijn groeven die muziek bewaart. De pick-up verschaft ons de gelegenheid de plaat te draaien. Die pick-up komt van een fabriek, waar honderden, misschien wel duizenden werken en hun dagelijks brood verdienen met het maken van deze toestellen. We luisteren dus naar de muziek. Maar die muziek wordt voortgebracht door instrumenten, strijkinstrumenten- en blaas- en slaginstrumenten die op fabrieken of met de hand gemaakt worden. Daarvoor zijn weer vele mensen nodig. Dan zijn er de mensen, die op die instrumenten spelen. Die mensen hebben elk hun leermeester (s) gehad. Terwijl zo daar spelen staat voor hen op de standaards de muziek, die gedrukt is in 'n drukkerij. Ook daarvoor waren weer mensen nodig. De drukkerij nam de muziek over van een partituur. Een partituur, die door één man was geschreven, gecomponeerd, samengesteld of hoe je dat ook wilt noemen. Die éné man was; Wolfgang Amadeus Mozart.

Hoe dikwijls heb je hieraan gedacht, als je de heerlijke muziek van deze grote componist beluistert. Tegenwoordig lezen we veel over platen, bandopnamen, draadopnamen, etc. We worden zo in beslag genomen door heel veel uiterlijkheden dat we vaak niet meer denken aan die éné man, die de oorzaak is geweest van die plaat. Het is ons goed recht dat we de muziek zo perfect mogelijk kunnen beluisteren. Dat de technici steeds verder zoeken naar vervolmaking van de gramofoonplaat is goed. Maar........ vergeet daarbij toch nooit de componist, die de vonk van zijn inspiratie realiseerde in zulke prachtige muziek.

J.S.

Prijsvraag.

Hij was de zoon van een Prins van Oranje. Hij bracht echter vele jaren in het buitenland door totdat hij op een herfstdag in Scheveningen aan de wal kwam. Hij trad in Nederland op als vorst, later als koning. Hij heeft enorm veel gedaan om Nederland weer een voorname plaats op handelsgebied te laten innemen. Daardoor kreeg hij de naam van "Koopman - Koning". Tijdens zijn regering werd zijn rijksgebied bijna tot de helft teruggebracht. Hij heeft niet geregeerd tot aan zijn dood. Een huwelijkskwestie was oorzaak dat hij afstand deed van z'n troon, en zijn laatste jaren in Duitsland doorbracht.,

Oplossingen aan: P.O. Box 216, San Nicolas. Onder de goede oplossers worden 3 boeken verloot. Oplossingen moeten binnen zijn vóór 15 September a.s.

Via Radio Kelkboom-Oranjestad

Losse opmerkingen bij ons Radio-Programma.

Op de Dinsdagavonden brengen wij de vaste lezingen van de Volksuniversiteit Aruba en lichte muziek. Allereerst is daar de bekende operette: Die Lustige Witwe van Franz Léhar. Wie van ons is niet vertrouwd met deze vrolijke opgewekte muziek, die vooral vóór 1940 overal werd gespeeld en gezongen. Léhar wist vlotte, pakkende melodiën te schrijven, zodat het niet zo verwonderlijk is, dat zijn muziek de wereld veroverde.

Twee avonden zijn verder gewijd aan een programma van lichte muziek en tot besluit is er balletmuziek. Dan zult U kunnen luisteren naar de meest bekende balletcomposities uit de wereldmuziekliteratuur.

Donderdag 4 en 11 Augustus hoort U gedeelten uit Verdi's : La Traviata (De Verdoolde). Het libretto van deze opera is afkomstig van Alexandre Dumas Jr. en vertelt ons het droevige verhaal van de lichtzinnige Violetta Valery, bijgenaamd "La Traviata", die haar liefde voor Alfred Germont omwille van zijn familie bedwingt en aangetast door een ziekte (t.b.c.) een jeugdige dood sterft. ("Dio; morir si giovine" - God, zo jong te sterven)

Verdi leefde van 1813-1901. Zijn wereldroem dankt hij vooral aan de opera's Rigoletto, Il Trovatore en La Traviata.
Heel bekend is ook de opera 'Aida' geschreven bij gelegenheid van de opening van het Suez-kanaal in 1870.

G. Verdi

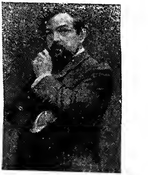
Een ander imposant werk is zijn Requiem voor de gestorven dichter Alessandro Manzoni.

Donderdag 18 Augustus volgt een programma van muzikale werken van Joh. Seb. Bach. Eerst het Brandenburgs Concert No 1 in F. Deze concerten werden geschreven voor de kapel van markgraaf Christian Ludwig van Brandenburg. Bach noemde ze "Concerts avec plusieurs instruments" Het eerste concert bestaat uit: Allegro (vreugdevol van melodieën) - Adagio (somber) - Allegro liefelijk van sfeer) en - Menuetto ('n toegift van Bach).
Vervolgens kunt U luisteren naar een orgelwerk, wat als titel draagt: Jesu, joy of men's desiring, een koraalmelodie bewerkt voor orgel. De organist is Feike Asma.

Joh. Seb. Bach

Donderdag 25 Aug. Kunt U luisteren naar muziek van Claude Debussy. (1862 - 1918). Zo langzamerhand zijn de werken van deze "impressionist" vertrouwd gaan klinken in onze oren, al zijn er nog steeds mensen, die Debussy niet kunnen waarderen. Dat hij een groot musicus is geweest, is boven alle twijfel verheven. Hij schreef zeer zuivere muziek, rijk aan stemmingen, soms verstild en verfijnd, dan weer levendig, maar altijd geïnspireerd en stilistisch bezien, het werk van een grootmeester. Altijd strevend

Claude Debussy

naar oorspronkelijkheid, kon hij zich toch niet losmaken van het werk van anderen. Maar zelfs dan wist hij die vaak onbedoelde invloed zelfstandig in zijn werk weer te geven en bleef zijn muziek min of meer oorspronkelijk en hem eigen. Stemmingen, zoals Debussy ze in de muziek verwerkte, kunt U prachtig beluisteren in L'Après - midi d'un Faune en in de "Trois Images."

J.S.

Verlicht Uw huis helder. Het is niet duur

Hieronder volgt een kostenvergelijking voor een gezin van 5 personen, dat de avond gezellig thuis doorbrengt. Deze familie meent terecht dat de kosten voor een goede verlichting zeer zeker gewettigd zijn in vergelijking met de 8 maal zo hoge kosten voor de bescheiden geneugten van deze avond.

ALGEMENE KOSTEN:			
5 koppen koffie	f. 0.40		
5 soft drinks	f. 0.55		
10 sigaretten	f. 0.25		f. 1.20
VERLICHTING:			
1 tafellamp	100 W.		
1 schemerlamp	40 W.		
1 leeslamp	60 W.		
	200 W., gedurende 5 uren		f. 0.15

Hoe kinderen kijken en luisteren. Onderzoek in Engeland.

Voor de eerste maal heeft het Bureau voor Publiekonderzoek van de BBC een onderzoek ingesteld naar de 5 tot 20-jarigen in het Verenigd Koninkrijk inzake hun belangstellingssfeer, hun luister- en hun kijkgewoonten. Bijna 4000 jonge mensen in bijna 100 verschillende lokaliteiten werden ondervraagd. Een zeer belangrijk gedeelte hiervan keek naar de kindertelevisie, zelfs wanneer in hun eigen huis geen toestel aanwezig was. Een groot aantal was te vinden bij kennissen met toestellen, tussen vijf en zes uur 's middags. In gezinnen met een televisietoestel keken 85 percent van de kinderen tussen 5 en 7 jaar elke dag; dit percentage daalde tot 72 percent voor de 8-11 jarigen en tot 48 percent voor de 12-15 jarigen, en nog verder voor de 16-20-jarigen. Naar het radio-kinderuur werd het meest geluisterd door de 8-11-jarigen. Op het moment dat de enquête werd gehouden, was het voor 1.600.000 kinderen een gewoonte om naar het kinderuur te luisteren, terwijl om en bij 2.200.000 kinderen naar de kindertelevisie keken om vijf uur 's middags op weekdagen. Op hetzelfde moment waren er televisietoestellen in slechts één van de vier gezinnen; nu zijn er veel meer. Ofschoon de gewoonte om naar BBC-programma's te luisteren en te kijken zeer verspreid is, zo leerde het onderzoek, zijn de kinderen voor hun amusement niet alleen op de BBC aangewezen. Een groot aantal gaat dan ook naar de bioscoop. Van de 5-7-jarigen in het Verenigd Koninkrijk gaat 29 percent tenminste eens per week naar de bioscoop, een percentage dat stijgt tot 76 percent in de groep 16-20-jarigen van jongens. Meisjes gaan minder, maar niettemin nog zeer frequent. Hier merkt het rapport op, dat 40 percent van de 16-20-jarigen zei, minstens twee keer per week naar de bioscoop te gaan. Ruim 90 percent van de kinderen beneden 16 jaar leest kinderkranten, beeldromans of tijdschriften en een zeer groot aantal las ook boeken. De meeste jonge mensen hielden van muziek van de een of andere soort; dansmuziek werd door allen op prijs gesteld. Lichte muziek stond het hoogst genoteerd, daarna kozen de meisjes het meest klassieke muziek en vertoonden de jongens een voorkeur voor jazz. De liefhebberijen voor kinderen lopen ver uiteen, maar het houden van dieren bleek favoriet bij jongens van 5 tot 15 jaar, en bij heel kleine meisjes. Meer dan tachtig percent van de meisjes van 8-15 jaar had belangstelling voor breien en naaien en het verrassend hoge percentage van 12 percent der jongens tussen 8 en 11 jaar hield ook van breien. Zes en zestig percent van de mannelijke Britten tussen 12 en 15 jaar speelde voetbal, slechts 3 percent tennis. Tenslotte: ongeveer een op de drie kinderen tussen 8 en 15 jaar was lid van een organisatie als de padvinderij; jeugdclubs trokken een van de vier 16-20-jarigen tot zich. Gaan wij nu naar een andere kant van de aardbol: Sowjet Rusland. Een aantal bioscopen in verschillende Russische steden hebben loketten niet meer dan een meter boven de grond. Daarop staat de mededeling "Geen toegang voor volwassenen, tenzij vergezeld door kinderen". Dit is niet de enige ongewone karaktertrek van de kinderbioscopen daar. Sommige zijn echte filmpaleizen met speelkamers vol speelgoed, schaakkamers, bibliotheken, en van tijd tot tijd tentoonstellingen van décormodellen en schetsen, costuumtekeningen, requisieten of foto's uit klassieke films. Regisseurs en acteurs komen van tijd tot tijd in de kinderbioscoop voor een bespreking van hun nieuwste films. Sinds de oprichting van de eerste kinderfilmstudio in 1926 heeft men in Rusland de filmkunst voor jongeren ernstig genomen. Financiële overwegingen krijgen geen kans enige rol te spelen bij de productie van kinderfilms. De totale winst van de genationaliseerde filmindustrie is immers voldoende om eventuele verliezen van gespecialiseerde producties te dragen. Kinderfilms kunnen meestal slechts 10 tot 20 percent van de bevolking tot haar petentiële begunstigers rekenen. In Rusland worden kinderfilms als een middel tot opvoeding beschouwd, even belangrijk als schoolboeken. Men besteedt er de grootste artistieke en technische zorg aan deze films, met gevolg, dat sommige voor kinderen gemaakte lange speelfilms enorme successen hebben geoogst bij de volwassenen. Een Gorki-trilogie bijvoorbeeld en de drie sprookjes "Het gebochelde paardje", "Het toverzaad" en "De stenen bloem". Bijna geen tak van filmproductie in welk land ter wereld ook wordt zo sterk en direct door zijn publiek beïnvloed als de Russische kinderfilm. Kinderclubs houden vergaderingen om vertoon-

de films te critiseren en om onderwerpen te noemen voor toekomstige producties. Over de beslissingen wordt gestemd; die worden dan doorgezonden naar de kinderfilmstudio's, die een aparte afdeling hebben om zich met kindercorrespondentie bezig te houden. Dat zijn dan verzoeken om inlichtingen, geuite wensen, critieken, voorstellen en ga zo maar door. Dergelijke dingen mag men in Rusland niet te licht opnemen. De volgende brief werd door de filmwerkers van de Detfilm-studio's, aan wie hij was gericht, volkomen au serieux genomen: ". . . . Ik zou een goede, ware film willen zien over vriendschap tussen jongens. Vriendschap is een heel belangrijk ding voor ons allemaal, vanaf de 7de en 8ste klas. Kameraden van de Detfilm, het is Uw eerste plicht om dit probleem niet uit de weg te gaan, maar om een film te maken over vrienschap ! Ik leg er even ter vergelijking naast de briefjes die Engelse kinderen zonden naar de leiding van de kindertelevisie: "Mogen we alstublieft nog meer Indianenverhalen?" (twee jochies van 4 en 6 jaar). "Beste omroeper, als je niet zorgt dat Tex Ritter gauw terug komt, zal ik je inmaken. Met hartelijke groeten van Roger". "Wij willen zien wat geschikt is voor zesjarigen en geen verhalen die wij niet mooi vinden". "Geef ons meer gezichten van mannen op het scherm, geen vrouwengezichten meer" (van een 15-jarig meisje en tien andere meisjes van een kloosterschool). "Ik erger me dood aan het slechte peil van Uw kindertelevisieprogram" (van een jongen van veertien). Deze citaten geven de lezer enig idee hoe ook bij kinderen de smaak ten aan zien van luisteren en kijken kan verschillen. En hoe zij op de verschillende continenten hun wensen daaromtrent kenbaar maken.

B. J. Bertina

De Nederlandse Athletiek

In dit vóór-Olympisch jaar staat de Nederlandse athletiek er niet zo bijster goed voor.

Er is één dezer dagen een overzicht gepubliceerd van de tien beste prestaties bij de dames en heren van de verschillende onderdelen van deze tak van sport en daaruit blijkt — wat de heren betreft — dat de nieuwe wereldrecordhouder op de 10-kamp meer in zijn mars heeft dan vele Nederlandse topathleten tesamen.

Deze nieuwe wereldrecordhouder is de twintigjarige Amerikaanse student Rafer Johnson.

Rafer Johnson verbeterde op 10 en 11 Juni van dit jaar het oude record dat met 7887 punten op naam van de beroemde Olympische kampioen Bob Mathias stond, en hij bracht dit record op 7983 punten. Hij kwam op dit imponerende puntenaantal door het leveren — in twee dagen tijds — van de volgende prestaties:

100 meter		10,5 sec.
400 meter		49,9 sec.
1500 meter	5 min.	1,5 sec.
110 meter horden		14,5 sec.
hoogspringen		1,85 meter
verspringen		7,48 meter
polsstok hoogspringen		3,87 meter
kogelstoten		13,48 meter
discuswerpen		47.21 meter
speerwerpen		59,09 meter

Wie iets van athletiek weet, zal beseffen, dat dit verbijsterende prestaties zijn, verricht op het zwaarste nummer dat deze tak van sport kent, men moet wel een zeer met talenten gezegend mens zijn om op 20-jarige leeftijd tot zo iets in staat te zijn.

Schakelen wij nu over naar de Nederlandse athletiek, zoals we die hebben leren kennen uit het jongste overzicht, dan is het nauwelijks waarschijnlijk dat Nederland over een jaar in Melbourne tijdens de de Olympische Spelen een athletiekploeg op de been zal brengen, waaraan de vele tienduizenden toeschouwers dan herinneringen zullen overhouden. Want de beste van de "Tien besten van dit jaar" op de 100 meter in Nederland, dat is Staat, kwam niet verder dan 10,6 sec. en daarna volgt slechts één athleet, Rulander, met de naar internationale maatstaven gemeten toch wel matige tijd van 10,8 sec.

Johnson zou hen beiden gemakkelijk kloppen met 10,5 sec.

Op de 110 meter horden is het verschil tussen Johnson en de beste Nederlander nog groter. De beste prestaties tot dusverre in Nederland werden bereikt door Nederhand en Parlevliet, beiden met 15,2 sec., terwijl Johnson de volwaardige internationale prestatie bereikte van 14,5 sec. Uiteraard heeft hij dit uitsluitend te danken aan zijn zeer grote sprint-kwaliteit. Als Johnson dit jaar aan de Nederlandse kampioenschappen zou kunnen deelnemen — dat is vanzelfsprekend een theoretisch geval — dan zou hij waarschijnlijk met vlag en wimpel de Nederlandse titel hoogspringen behalen omdat de twee beste Nederlandse hoogspringers tot nu toe niet hoger kwamen dan 1,78, terwijl Johnson 1,85 meter sprong.

En hetzelfde geldt voor het verspringen:

Johnson: 7,48 meter, beste Nederlander, Visser, 6,92 meter. Hierbij moet wel worden opgemerkt, dat

Visser de afgelopen jaren tot de beste Europese athleten op dit nummer behoorde met sprongen in de buurt van 7,30 en 7,40 meter, doch dat hij dit seizoen werd gehandicapt door een hinderlijke blessure.

Niettemin blijft het de vraag of een Visser in topvorm de springkracht van Johnson zou kunnen weerstaan.

Polsstok hoogspringen:

Johnson: 3,87 meter, de beste Nederlander, was van Es, die dit jaar zijn lichaam over de lat, die 3,70 meter hoog was geplaatst, zwaaide, een voor de Lage Landen niet geringe prestatie, sinds Lamorée, een veteraan, die de opmars der jeugd niet kon weerstaan.

Tenslotte discuswerpen:

Johnson behaalde een prestatie van 47,21 meter, waartegenover de beste Nederlander, Rebel, triomfantelijk 47,78 zou kunnen plaatsen. Een licht overwicht dus van de op dit onderdeel gespecialiseerde Nederlander.

Ook hierbij zou men de vraag mogen stellen of Johnson in een persoonlijk duel met Rebel het onderspit zou delven, omdat Rebel een wisselvallige vechter is, aan wiens techniek nog steeds veel moet worden geschaafd.

Dit waren dus onderdelen, waarop de twintigjarige Amerikaanse student Johnson zeker of vrijwel zeker de meerdere is van Nederlandse specialisten.

Deze cijfermatige analyse en vergelijking van het nieuwe wereldrecord op de 10-kamp en het overzicht van de prestaties van de specialisten in Nederland bewijst aan de ene kant de formidabele kracht van de nieuwe wereldrecordhouder, aan de andere kant geven zij een niet voor tweeërlei uitleg vatbaar beeld van het matige niveau waarop de Nederlandse athletiek zich in dit vóór-Olympische jaar bevindt.

De tijden van Fanny Blankers-Koen en Wim Slijkhuis zijn voorbij. Nieuwe talenten zijn misschien wel zichtbaar, doch men mag van hen niet verwachten dat zij voor Melbourne reeds rijp zijn voor een Olympisch tournooi. Uitgezonderd dan misschien de discuswerpster Corry Huggen, die met 43,94 meter boven de kwalificatie-eis van Melbourne (43,50) kwam en de nog ongevormde nieuwe discuswerper Rebel, van wie insiders verwachten, dat hij binnen afzienbare tijd de discus over de 50 metergrens zal gaan werpen.

Klaas Peereboom.

Van de Redactie.

Het is telkens weer prettig te horen, hoe ons eigen maandblad zo langzamerhand een vaste plaats heeft gekregen in onze gemeenschap. Natuurlijk kleven er de nodige fouten aan. Maar daarnaast zijn er in elk nummer opnieuw een aantal artikelen die de belangstelling in brede kring opwekken. Helaas blijven vele afdelingen nog wat traag met hun nieuws. Misschien is dat soms niet te vermijden, maar toch zouden wij onze afdelingen willen vragen het verenigingsnieuws zoveel mogelijk via "Cultura" te verspreiden.

De deelname aan de letterkundige prijsvraag is wat tegengevallen. Was het nu werkelijk zo moeilijk ?

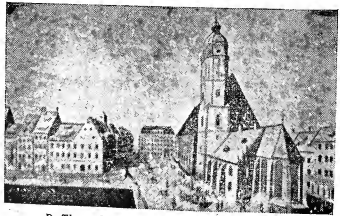
Van de Stichting kwam een zending gramofoonplaten voor de C.C.A. uitzendingen en voor de kinderradiorubriek.

U weet toch ook dat Uw kinderen op Dinsdag- en Zaterdagmiddag van 5.30 - 6 uur, via Radio Kelkboom, kunnen genieten van goede kinderprogramma's.?

Vanaf deze plaats onze dank aan de Stieusa.

Wij wensen U, lezer(es) genoegelijke uren met Cultura en onze C.C.A.-radio-uitzendingen.

S.

De Thomas-kerk te Leipzig, waar Bach organist was.

(Zie Radio-programma)

INHOUD:

SPEELT U REEDS BIJ HET ARUBAANS SYMPHONIE ORKEST?

RADIO-PROGRAMMA IN AUGUSTUS

Dinsdag	2	Aug.	Lezing Volksuniversiteit Aruba. Operettemuziek van Franz Léhar I.
Donderdag	4	Aug.	Letterkundige Rubriek o.l.v. T. Versteeg. Opera «La Traviata» van G. Verdi Deel I.
Dinsdag	9	Aug.	Lezing Volksuniversiteit Aruba. Operettemuziek van Franz Léhar II
Donderdag	11	Aug.	Opera «La Traviata» Deel II.
Dinsdag	16	Aug.	Lezing Volksuniversiteit Aruba. Lichte Muziek.
Donderdag	18	Aug.	Letterkundige Rubriek o.l.v. T. Versteeg. Het 1ste Brandenburgse Concert van J. S. Bach. Orgelkoraal: Jesu, joy of men's desiring van J. S. Bach.
Dinsdag	23	Aug.	Lezing Volksuniversiteit Aruba. Lichte Muziek.
Donderdag	25	Aug.	Muziek van Claude Debussy: a. L'Aprés-midi d'un Faune b. Vioolsonate c. Trois Images voor Orkest.
Dinsdag	30	Aug.	Lezing Volksuniversiteit Aruba. Balletmuziek.

Via RADIO KELKBOOM — Oranjestad.

Valse Schilderijen.

Het vervalsen van schilderijen vormt in Frankrijk en ook daarbuiten een florissante industrie. Van schilders als Van Gogh, Goya en Renoir zijn veel meer valse schilderijen in omloop dan echte. De grootste hoeveelheid valse doeken zijn in Europa gemaakt om ze naar Amerika uit te voeren, waar ze voor veel geld van de hand gingen. Maar er worden niet alleen schilderijen nagemaakt, men bootst ook grif de handtekeningen van grote mannen na. Afrikaanse negerbeelden, middeleeuwse kerkbanken en Griekse vazen. De Franse politie heeft het originele idee gehad om een tentoonselling te organiseren waar een zeldzame collectie van deze vervalsingen te zien is.

Zolang de mensen voor enorme prijzen schilderijen kopen alleen omdat er de hantekening van Picasso, Vermeer of Van Gogh op staat zal de vervalsingsindustrie het goed blijven maken. Wanneer men in het 'Musée du faux' ziet hoe slecht sommige Utrillo's, Renoirs en Goya's zijn nagebootst dan begrijpt men niet hoe iemand daar nog in is kunnen lopen. En toch werd er een koper voor gevonden die het waardeloze doek betaalde.

Naast de fabricatie van valse bankbiljetten is de handel in valse relikwieën waarschijnlijk het beste geregeld. Met de stenen afkomstig van het graf van de Heilige Thérèse de Lisieux zou men de weg van Parijs naar Orléans kunnen bestraten. En met de splinters van't kruis zou men een houten huis kunnen bouwen. Een slimme pottenbakker uit Glozel vervaardigde de Griekse vazen, stopte ze onder de grond. Twee jaar later werd bekend dat er in Glozel potten ontdekt waren die 3000 jaar oud zouden zijn. Ze brachten veel geld op tot een professor begon te twijfelen. Hij liet de oudheidkundige voorwerpen nog eens wetenschappelijk onderzoeken. In de klei, waarvan de dingen gemaakt waren, vond men grasprieten, die nog chlorofiel bevatten, waaruit bleek dat de Griekse vazen hoogstens twee jaar oud waren.

Een bekende Franse geleerde Philarété Chasles liet zich tijdens Napoleon III nog op een heel andere manier bedotten. Hij kocht voor 50000 guldens een stel buitengewoon zeldzame manuscripten en onder andere een brief van Cléopatra aan Julius Cesar en eentje van Magdalena aan Jezus Christus. De goedgelovige professor had niet gezien dat er in het papier, waarop deze brieven waren geschreven het watermerk voorkwam van 'n papierfabriek, die nog geen honderd jaar oud was. Van Meegeren heeft ons natuurlijk geleerd dat de vervalsingskunst zo ver kan gaan dat het practisch onmogelijk wordt te bewijzen dat het schilderij niet echt is. De meesters in dit strafbare vak maken hun kleuren met zoveel zorg en zoveel kunde, zij weten linnen te vinden dat heel oud is en hout dat inderdaad uit de tijd van de nagebootste schilder komt, zodat men zelfs met de microscoop, zelfs met Röntgenstralen niet kan nagaan of men wel met een Vermeer of een Chranach te maken heeft.

Een bijzonder knappe vervalser is er niet lang geleden ingevlogen toen bleek dat zijn middeleeuwse meesters cadmium bevatten. Cadmium is 'n metaal dat in 1826 werd ontdekt.

Het is echter zeker, dat er in alle musea ter wereld valse schilderijen hangen. Soms zijn ze echter zo mooi, dat het van geen enkel belang meer is of de handtekening, die er op staat, wel de juiste is.

Hoe kan men zich nu het beste tegen de vervalsingen beschermen? Het antwoord is uiterst eenvoudig: door zich alleen door zijn eigen smaak te laten leiden. Het kopen van een doek moet niet een geldbelegging of een speculatie zijn. Men koopt iets omdat men het mooi vindt en het graag aan zijn muur wil hebben. Het "Musée du faux" leert ook dat er maar betrekkelijk weinig levende schilders worden vervalst. Dat is te gevaarlijk, want Piccasso of Matisse kunnen onmiddellijk zeggen of een doek van hen is of niet. Utrillo vormt wat dit betreft een uitzondering; er zijn dozijnen, misschien wel honderden valse Utrillo's op de markt aangezien deze schilder zo'n slecht geheugen heeft dat hij zelf niet met zekerheid kan zeggen of hij het schilderij, dat men hem toont nu zelf gemaakt heeft of niet.

Of deze tentoonstelling van vervalste kunst een goede invloed zal hebben op het talrijke publiek dat er zich gaat verwonderen is een hele andere vraag. Wij vrezen van niet. Het aantal mensen dat schilderijen wil en kan kopen is toch al betrekkelijk klein en het lijkt gevaarlijk hen er zo duidelijk op te wijzen dat ze voor veel geld een waardeloos ding kunnen kopen.

Jan Brusse